

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 234/2024
21.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела непредузимање мера за обезбеђење војне јединице из члана 410. став 5. у вези става 1., 2, 3. и 4. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Ђурчића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Горана Брдара, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 59/18 од 17.12.2021. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 324/22 од 26.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 21.03.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Горана Брдара и браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Ђурчића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 59/18 од 17.12.2021. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 324/22 од 26.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу К 59/18 од 17.12.2021. године, у ставу првом, окривљени АА и ББ оглашени су кривим због по једног кривичног дела непредузимање мера за обезбеђење војне јединице из члана 410. став 5. у вези става 1., 2, 3. и 4. Кривичног законика за која су осуђени на казне затвора у трајању од по 1 (једне) године, које ће се извршити по правноснажности пресуде и окривљени су обавезани да исплате име паушала износ од по 10.000,00 динара, као и трошкове кривичног поступка настале пред судом у износу од по 2.268,17 динара и пред тужилаштвом у износу од по 154.853,97 динара, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, као и остале трошкове заступања оштећених од стране пуномоћника, о чијој ће висини суд одлучити посебним решењем, а оштећени, који су наведени у изреци пресуде, ради остваривања имовинскоправног захтева, упућени на парницу.

Другим ставом изреке наведене пресуде, окривљени ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ, су на основу одредбе члана 423. тачка 2) ЗКП, ослобођени од оптужбе, због извршења по једног кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 4. у вези члана 278. став 5. у вези става 1., 2. и 3. Кривичног законика и одлучено је да трошкови кривичног поступка у овом делу, падају на терет буџетских средстава суда, док су оштећени, који су наведени у изреци пресуде, ради остваривања имовинскоправног захтева, упућени на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 324/22 од 26.10.2022. године, одбијене су као неосноване жалба ВЈТ у Крагујевцу, окривљеног ББ и браниоца АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Горан Брдар, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или да исте укине, у односу на овог окривљеног и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање и одреди да се извршење правноснажне одлуке суда одложи, до окончања поступка по ванредном правном леку,

- бранилац окривљеног АА, адвокат Милан Ђурчић због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд укине побијане пресуде, у ставу првом изреке, и предмет у том делу врати на поновно одлучивање првостепеном суду и одреди да се извршење правноснажне одлуке суда одложи, до окончања поступка по ванредном правном леку.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против које су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених ББ и АА, су неосновани.

Бранилац окривљеног ББ, адвокат Горан Брдар у захтеву за заштиту законитости указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, односно да дело за које је овај окривљени оглашен кривим није кривично дело, из разлога што је кривично дело из члана 410. став 5. Кривичног законика, бланкетног карактера и мора да садржи конкретну бланкетну норму по којој је окривљени пропустио да поступи у оквиру своје надлежности сходно Упутству о примени мера безбедности и здравља на раду у ТРЗ ... од 2015. године, у смислу навођења њене садржине као и радње коју је окривљени предузео

или пропустио да предузме противно том пропису. Међутим, имајући у виду да је суд у изреци пресуде само нумерички означио прекршене бланкетне норме, то по ставу браниоца из изреке пресуде није могуће утврдити да ли је поступање окривљеног било супротно тим прописима односно да ли је окривљени пропустио да поступи по ономе на шта је тим прописима био обавезан и шта, па самим тим предметно поступање не садржи све битне елементе кривичног дела за које је оглашен кривим.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, по оцени Врховног суда, нису основани.

Одредбом члана 410. став 1. Кривичног законика, прописано је кажњавање војног старешине који у оквиру своје надлежности пропусти да предузме прописане, наређене или друге очигледно потребне мере за обезбеђење јединице, чување живота и здравља људи који су му поверени, за осигурање и одржавање у исправном стању објеката, предмета и средстава који служе борбеној готовости, за уредно снабдевање храном или војном опремом или за чување и негу стоке, или да се на време и уредно изврше осигуравајући радови или обезбеђење објеката који су му поверени, па тиме доведе у опасност живот људи или тешко угрози здравље људи или имовину велике вредности. У ставу 2. истог члана, прописано је да овај облик кривичног дела постоји ако је услед дела из става 1. овог члана наступила тешка телесна повреда или имовинска штета великих размера или су наступиле друге тешке последице, а кривично дело из става 3. истог члана постоји ако је услед дела из става 1. овог члана наступила смрт једног или више лица, док кривично дело из става 4. ове одредбе постоји ако је дело из става 1. овог члана учињено из нехата, а ставом 5. истог члана прописано је постојање овог облика кривичног дела ако је услед дела из става 4. овог члана наступила последица из става 2. овог члана или ако је наступила последица из става 3. овог члана.

У конкретном случају у изреци побијане пресуде Вишег суда у Крагујевцу К 59/18 од 17.12.2021. године наведено је да је у време и месту означеном у изреци пресуде, окривљени ББ као војни старешина – потпуковник на дужности директора у Техничко ремонтном заводу НХ „ЕЕ“ у ..., свестан значаја свог дела и способан да управља својим поступцима, као непосредно претпостављени према организацијској структури у ТРЗ ..., координирајући и надзирајући рад заменика директора, референта за безбедност и здравље на раду и начелника сектора, пропустио да у оквиру своје надлежности пружи упутства, предузме прописане, наређене и друге очигледно потребне мере из области безбедности и здравља на раду у објектима, на радним местима и у радној околини за чување живота и здравља људи и обезбеђење објеката који су му поверени, сходно Упутству о примени мера безбедности и здравља на раду у ТРЗ ... од 2015. године, тачке 2.1, 3.3, 3.3.1 и 3.3.2, Упутству за рад складишта убојних средстава (ТУ-V, 5105), тачке 3.3.1 – 3.6.8 и Технолошким поступцима рада са нормативом времена и материјала за делаборацију инфрацрвених мамаца – ИЦ-3 М91, ИЦ-5 М92, мина тромблонских кумулативних М60, М60П1, М60П2, као и ИЦ-1 М91 и антирадарских патрона ПА-1 М82 СЧ 9201, за које је није био усвојен Технолошки поступак рада, па како је био одговоран за функционисање система безбедности и заштите здравља на раду, заштите од пожара и експлозије, услед чега је наступила смрт више лица, тако што је у објектима број 28 и 29 ТРЗ ... пропустио

да прекине рад који се дана 25.01. и 26.01, као и 08.02., 09.02., 10.02. и 28.02.2017. године, одвијао супротно напред наведеним прописима и техничким правилима о мерама безбедности и заштите на раду, иако је био свестан да из напред наведених разлога може доћи до угрожавања живота и здравља људи и наступања имовинске штете већих размера и смрти више лица, али је олако држао да до тога неће доћи или да забрањена последица неће наступити, а до које је дошло, јер је убрзаван поступак делаборације расходованих убојних средстава по радном задатку и потписаном уговору за делаборацију између НАТО агенције за подршку и набавке и ТРЗ ..., са роком важења од 01.09.2016. године до 31.08.2019. године, при чему месечним оперативним планом рада за јануар и фебруар 2017. године, није било предвиђено оспособљавање кадрова, а при томе није тражио одобрење од претпостављене команде за олакшање или изузеће неких мера безбедности, при чему би биле прописане одговарајуће додатне мере, па када је дана 28.02.2017. године око 13,25 часова, инициран пожар у радионици 28 у боксу 10, при технолошкој операцијии како се у објектима 28 и 29 радила истовремено делаборација две врсте некомпатибилних убојних средстава и то.....и била знатно већа количина убојних средстава од дозвољене, према Технолошком поступку рада са нормативом времена и материјала за делаборацију, која мора увек бити на најнижој вредности....., а и неизношењем муницијских елемената који се добијају процесом делаборације, нашле су се количине УБС веће од дозвољених и тиме знатно већа количина експлозива од дозвољене и то.....из ког разлога се пожар проширио на објекте – радионице број 27 и 29....., а услед ширења топлоте и продуката сагоревања око 15,20 часова дошло је до активирања и експлозије ускладиштених формацијских убојних средстава, којом приликом је ударни талас из објекта 28 ишао ка објекту 52 и увис и објекти су урушени, а од дејства ударног таласа, од парчади и делова конструкција који се разлећу, смртно су страдала четири лица, док је више лица задобило тешке телесне повреде описане у изреци пресуде, а изван број лица и лаке телесне повреде, такође описане у изреци и наступила је материјална штета у ТРЗ ... у износу од 123.447.000,00 динара и по средства и опрему Ватрогасно спасилачке бригаде Крагујевац у износу од 1.156.000,00 динара, све у укупном износу од 124.603.000,00 динара.

Из наведеног произилази да је у изреци пресуде детаљно описана радња извршења кривичног дела, која се састоји у пропуштању окривљеног АА, као војног старешине са чином потпуковника, да пружи упутства, предузме прописане, наређене и друге очигледно потребне мере из области безбедности и здравља на раду у објектима ТРЗ ..., који су му поверени, што је у изреци пресуде јасно наведено, уз опис мера и поступака које је пропустио да предузме. У изреци пресуде наведен је и описан законски основ и конкретизовани су прописи (Упутство о примени мера безбедности и здравља на раду у ТРЗ ... од 2015. године, тачке 2.1, 3.3, 3.3.1 и 3.3.2, Упутство за рад складишта убојних средстава (ТУ-V, 5105), тачке 3.3.1 – 3.6.8 и Технолошки поступци рада са нормативом времена и материјала за делаборацију инфрацрвених мамаца – ИЦ-3 М91, ИЦ-5 М92, мина тромблонских кумулативних М60, М60П1, М60П2, као и ИЦ-1 М91 и антирадарских патрона ПА-1 М82 СЧ 9201), у складу са којима је окривљени ББ био дужан да поступи у оквиру своје надлежности, а услед чијих пропуштања су смртно страдала четири лица, више лица је задобило лаке и тешке телесне повреде, чија врста и локализација су јасно описане у изреци пресуде и нанета је имовинска штета великих размера.

Сходно томе, по оцени Врховног суда, изреком правноснажне пресуде су утврђене све чињенице и околности, како објективне које се односе на саму радњу извршења окривљеног односно пропусте окривљеног да поступи у складу са Упутствима о потребним мерама и поступцима из области безбедности и здравља на раду, уз јасно навођење одредби материјалноправних прописа којима су те мере прописане, тако и субјективне које се односе на урачунљивост и кривицу окривљеног, чији је облик односно степен опредељен као свесни нехат, а које представљају законска обележја кривичног дела непредузимање мера за обезбеђење војне јединице из члана 410. став 5. у вези става 1., 2, 3. и 4. Кривичног законика, за које је окривљени ББ оглашен кривим и осуђен.

При томе, Врховни суд налази да околност што у конкретном случају у изреци пресуде није наведена садржина прекршених бланкетних прописа, на коју указује бранилац у поднетом захтеву, није од значаја за постојање конкретног кривичног дела, имајући у виду да изрека пресуде садржи опис радњи које је окривљени био дужан да предузме у складу са својим законским обавезама, а које није предузео, што чини битне елементе тог кривичног дела, како су они прописани у закону, као и прецизну идентификацију норми садржаних у материјалноправним прописима - интерним актима ТРЗ ..., који допуњавају диспозицију кривичног дела из члана 410. Кривичног законика, на који начин је удовољено захтеву за конкретизацијом описа кривичног дела, из ког разлога су наводи браниоца окривљеног да су побијане правноснажне пресуде донете уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Поред овога, браниоци окривљених ББ и АА, поднетим захтевима за заштиту законитости указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) у вези члана 419. ЗКП, наводећи да се правноснажне пресуде заснивају на доказима који нису изведени на главном претресу.

Исте наводе, садржане у захтевима за заштиту законитости, одбрана је истицала и у жалби изјављеној против пресуде Вишег суда у Крагујевцу К 59/18 од 17.12.2021. године, а Апелациони суд у Крагујевцу, као другостепени, је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и да се правноснажне пресуде искључиво заснивају на доказима који су изведени на главном претресу, што произилази из записника о главном претресу од 23.11. 2021. године, на коме је суд, између осталог, извршио увид у све писане доказе предложене оптужним актом јавног тужиоца, као и у доказе предложене од стране одбране, које је затим таксативно навео у образложењу побијане пресуде и дао њихову оцену, о чему је на страни 6. у последњем ставу и на страни 7. у првом ставу образложења пресуде Кж1 324/22 од 26.10.2022. године, другостепени суд изнео разлоге које у свему прихвата Врховни суд и на исте упућује, сходно одредби члана 491. став 2. ЗКП.

На исту повреду поступка, браниоци указују и наводима да се налаз и мишљење вештака др Мирјане Анђелковић Лукић заснива на извештају и службеној белешци Војне полиције и извештају Министарства одбране, као и на записницима о препознавању предмета и запажањима дежурног овлашћеног службеног лица војне полиције о догађању на терену, са којим доказима одбрана није била упозната, нити су браниоци обавештени о

извођењу доказних радњи, уз истицање да докази који су коришћени приликом обављања вештачења, садрже изјаве овлашћених службених лица и сведока о којима окривљени нису могли да се изјашњавају, па су према ставу бранилаца докази на основу којих је сачињен предметни налаз и мишљење, незаконити по начину прибављања, због чега је и сам налаз незаконит доказ.

Вештачење из области утврђивања узрока пожара, експлозија и хаварија од 13.11.2017. године, на које као незаконит доказ указују браниоци, обављено је од стране вештака др Мирјане Анђелковић Лукић, овлашћеног за ту врсту вештачења, а који вештак је наредбом Вишег јавног тужиоца у Крагујевцу од 08.09.2017. године и одређена за предметно вештачење, па имајући у виду да је предметно вештачење обављено у свему према правилима струке и у складу са одредбама Законика о кривичном поступку, то по оцени Врховног суда, ово вештачење представља законит доказ на коме се може заснивати правоснажна пресуда, а како то правилно оцењује и другостепено веће Апелационог суда у Крагујевцу на страни 7., у првом ставу пресуде Кж1 324/22 од 26.10.2022. године.

У вези са тим, по оцени Врховног суда, неосновано браниоци окривљених у поднетим захтевима истичу да је предметни налаз и мишљење, заснован на извештају и службеној белешци Војне полиције, извештају Министарства одбране, као и на записницима о препознавању предмета и запажањима дежурног овлашћеног службеног лица војне полиције о догађању на терену. Ово стога што из списка предмета произилази да исти представљају саставни део судске документације, која је судском вештаку достављена на увид ради обављања задатка вештачења, а што вештак у налазу и констатује таксативним набрајањем садржаја списка предмета и навођењем више писаних докумената (под 58. тачака), прибављених од различитих органа и њихов садржај. При томе, из датог налаза вештака произилази да ниједан од доказа које браниоци наводе, није коришћен приликом давања мишљења нити је пресуда на њима занована, већ је вештак у свом мишљењу, без упуштања у правна питања и давања правне оцене радњама окривљеног, дала одговоре на тражена питања у циљу обављања задатка вештачења и своје мишљење о томе да ли су критичном приликом у ТРЗ ... у војном објекту 28, као и након избијања и развоја пожара и експлозије, као и гашења пожара испоштоване прописане одговарајуће мере и поступци, које су неспорно донете, као и које су то мере и поступци који нису испоштовани и од стране којих лица према опису послова и да ли су одређена цивилна лица на служби у Војсци Србије, била стручна и оспособљена за ту врсту послова и за руковање предметним уређајима и алатима, поступајући при томе у оквиру постављеног задатка вештачења.

Сходно свему изнетом, Врховни суд налази, да правоснажним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених неосновано указује.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА, адвокат Милан Ђурчић у поднетом захтеву истиче да је суд оглашавајући кривим и осуђујући окривљеног АА за кривично дело непредузимање мера за обезбеђење војне јединице из члана 410. став 5. у вези става 1., 2,

3. и 4. Кривичног законика повредио начело *ne bis in idem* (не поново о истој ствари), јер се у конкретном случају сходно одредби члана 4. ЗКП ради о правноснажно пресуђеној ствари. Ово имајући у виду да је окривљеном АА претходно правноснажном пресудом Војног дисциплинског суда у Београду 1 ДИС 6/17 од 19.10.2017. године, која је достављена уз захтев, за чињенично исти догађај и исте радње за које је он правноснажно оглашен кривим у овом кривичном поступку, утврђена дисциплинска одговорност, из чега произилази да је окривљени због истог пропуста осуђен са две судске одлуке.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, у конкретном случају се не ради о правноснажно пресуђеној ствари, па стога вођење кривичног поступка након спроведеног дисциплинског поступка против окривљеног АА, по налажењу овога суда, не представља повреду начела *ne bis in idem*.

Против окривљеног АА је пред Војним дисциплинским судом, вођен дисциплински поступак, по оптужним предлозима Војног дисциплинског тужиоца Београд 1 ВДТ 22/17, 23/17, 24/17, 25/17 и 26/17 од 01.06.2017. године, због дисциплинског преступа пропуштање радњи на које је лице у служби овлашћено ради спречавања штете и непредузимање прописаних мера за чување живота и здравља људи и исправности објеката и технике из члана 149. тачка 13) и 19) Закона о Војсци Србије. У том дисциплинском поступку, правноснажном пресудом Војног дисциплинског суда у Београду 1 ДИС 6/17 од 19.10.2017. године је утврђена дисциплинска одговорност окривљеног АА и за учињени преступ је, на основу одредбе члана 152. став 2. тачка 4) Закона о Војсци Србије, осуђен на дисциплинску казну – забрана унапређења у виши чин или напредовања на виши положај у трајању од 1 (једне) године.

Кривични поступак против окривљеног АА вођен је по оптужном акту Вишег јавног тужиоца у Крагујевцу КТ 44/18 од 04.10.2018.године због кривичног дела непредузимање мера за обезбеђење војне јединице из члана 410. став 5. у вези става 1., 2, 3. и 4. Кривичног законика за које је пресудом Вишег суда у Крагујевцу К 59/18 од 17.12.2021. године осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године. Првостепена пресуда је у свему потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 324/22 од 26.10.2022. године.

Имајући у виду напред наведено, у конкретном случају је неспорно да су против окривљеног АА, поводом истог животног догађаја, вођена два поступка и то дисциплински поступак који је покренут оптужним актом Војног дисциплинског тужиоца Београд 1 ВДТ 22/17, 23/17, 24/17, 25/17 и 26/17 од 01.06.2017. године и окончан пресудом Војног дисциплинског суда у Београду 1 ДИС 6/17 од 19.10.2017. године којом је утврђена дисциплинска одговорност окривљеног АА и исти је осуђен на дисциплинску казну и кривични поступак, по оптужном акту Вишег јавног тужиоца у Крагујевцу КТ 44/18 од 04.10.2018.године, који је правноснажно окончан пресудом Вишег суда у Крагујевцу К 59/18 од 17.12.2021. године, којом је окривљени оглашен кривим и осуђен на казну затвора, а која је у свему потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 324/22 од 26.10.2022. године.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП је прописано да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка за неко друго кажњиво дело. Наведени принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Одредбом члана 149. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, број 116/2007, 88/2009, 101/2010 – др. закон, 10/2015, 88/2015), који се примењивао у време одлучивања о дисциплинском преступу, је прописано шта су дисциплински преступи па је тако овим законом у тачки 13) прописано да је дисциплински преступ незаконит рад или пропуштање радњи на које је лице у служби овлашћено ради спречавања незаконитости или штете, а у тачки 19) је прописано да је дисциплински преступ непредузимање прописаних мера за чување живота и здравља људи и исправности објеката и технике.

Уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, Уставни суд Републике Србије је поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли вођење поступка против окривљеног због дела које произилази из истих чињеница представља повреду начела *ne bis in idem*, а ти критеријуми су: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција у дисциплинском поступку по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*) и 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

Код испитивања првог услова неопходно је пре свега утврдити да ли се конкретан дисциплински поступак односи на тзв. „кривичну оптужбу“, односно да ли је дисциплинска осуда по својој природи била „кривична“. Наведено се утврђује применом три критеријума која су општепозната као „мерила Енгел“ и која су постављена у утврђеној судској пракси Европског суда за људска права (одлука Енгел и други против Холандије од 08.06.1976. године), а то су: 1) правна квалификација дела према домаћем

законодавству, 2) природа дела која подразумева два кумулативна поткритеријума - обим прекршене норме и сврху казне и 3) природа и степен тежине казне.

Како је у конкретном случају, окривљеном АА у дисциплинском поступку утврђена дисциплинска одговорност и како му је изречена дисциплинска казна, то испуњеност овог критеријума зависи од природе изречене дисциплинске казне у конкретном случају.

Примењујући наведени критеријум на конкретни случај, Врховни суд налази да вођење дисциплинског поступка не испуњава критеријум поступка по „кривичној оптужби“ и то пре свега у погледу казнене природе санкције која је по Закону о Војсци Србије изречена окривљеном. Ово са разлога јер је правна природа изречене санкције у дисциплинском поступку, статусног односно радноправног карактера, будући да се дисциплинским мерама ограничавају или одузимају одређена права и положај, односно својства запосленог, дакле све прописане санкције (па и изречена санкција у конкретном случају) су везане за радноправни статус лица против кога се води дисциплински поступак, а сврху санкције је могуће остварити само док се то лице налази у радном односу. Престанком тог статуса наведене санкције губе своју сврху и не могу се извршити, па је дакле природа дела зависна од радно-правног статуса извршиоца, а тиме и превентивна и репресивна сврха прописаних санкција.

Имајући у виду напред наведено, то, без обзира на чињеницу што је дисциплински, а затим и кривични поступак вођен због догађаја који произилази из истих чињеница, у конкретном случају није испуњен критеријум да су оба поступка вођена по „кривичној оптужби“, а што даље значи да се не ради о правноснажно пресуђеној ствари у смислу одредбе члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, па стога окончањем дисциплинског поступка нису постојале процесне сметње за вођење против окривљеног друге врсте поступка, поводом истог животног догађаја, у конкретном случају кривичног поступка због кривичног дела пред цивилним судом.

Стога су, по налажењу Врховног суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА којима се указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда на штету овог окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Осталим наводима поднетих захтева за заштиту законитости браниоци окривљеног оспоравају утврђено чињенично стање и оцену изведених доказа и износе сопствене чињеничне закључке супротне закључцима суда, што представља повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Поред овога браниоци, надаље у захтевима оспоравају разлоге правноснажних пресуда, наводећи да су нејасни и паушални, чиме указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Ову повреду закона, представљају и наводи бранилаца којима суштински указују да је образложење првостепене пресуде противречно, јер је суд у образложењу пресуде ценио и доказе који нису наведени на

страни 16. и 17. образложења првостепене пресуде, међу таксативно набројаним доказима који су изведени на главном претресу.

Поред овога, бранилац окривљеног ББ у поднетом захтеву указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, наводима да је изрека првостепене пресуде неразумљива, док бранилац окривљеног АА наводи да другостепени суд није одговорио на кључна питања из жалбених навода, што представља повреду одредбе члана 460. ЗКП.

Како су овим наводима истакнути недозвољени разлози за подношење захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП (битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП и повреде одредби чланова 440. и 460. ЗКП), док у односу на повреду закона из члана 439. ЗКП, која представља дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости и коју је бранилац окривљеног АА истакао као разлог подношења захтева, нема конкретних разлога у чему је овај бранилац види, а Врховни суд у смислу члана 489. став 1. ЗКП није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на које се захтевом само указује, то се Врховни суд није упуштао у разматрање и оцену истакнутих навода захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених ББ и АА.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**